

УДК 343.9:341.24

DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.94.4.42>

ТРАНСКОРДОННА ЗЛОЧИННІСТЬ: АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Махлай В.О.,

*начальник відділення боротьби з контрабандою
відділу боротьби з транскордонною злочинністю
головного оперативно-розшукового відділу 6
прикордонного Волинського загону, майор
ORCID: 0009-0007-7364-3313*

Махлай В.О. Транскордонна злочинність: актуальні виклики євроінтеграційних процесів.

Динамічний розвиток глобальної економіки, стрімка цифровізація суспільних відносин та поглиблення інтеграційних процесів на Європейському континенті породжують якісно нові умови функціонування як правових систем, так і правоохоронних інститутів. Зворотним боком цих трансформацій є посилення транскордонної злочинності – явища, що органічно адаптується до відкритих кордонів, використовує розбіжності між національними правовими порядками та заповнює ніші, де механізми міжнародного правоохоронного співробітництва залишаються недосконалими. Сьогодні транскордонна злочинність перетворилася на один із системних викликів безпеці євроінтеграційного простору, що за своїм масштабом і характером не може бути подолана зусиллями окремих держав.

У статті досліджено актуальні виклики транскордонної злочинності в контексті сучасних євроінтеграційних процесів. Встановлено, що транскордонна злочинність є складним соціально-правовим феноменом, який поєднує риси організованої злочинної діяльності та характеризується високим рівнем мобільності, конспіративності, здатністю інтегруватися в легальні економічні структури та активно використовувати сучасні технології, що суттєво ускладнює її ідентифікацію та протидію. Охарактеризовано правові механізми ЄС у сфері протидії транскордонній злочинності: Регламент (ЄС) 2022/991, що розширив повноваження Європолу, новітнє регулювання транскордонного доступу до електронних доказів (Регламент (ЄС) 2023/1543), дорожню карту ЄС у боротьбі з наркотрафіком та організованою злочинністю (COM(2023) 641 final). Проаналізовано статистичні дані щодо масштабів транснаціональної організованої злочинності в ЄС та Німеччині. Досліджено проблему транс-урядових правоохоронних мереж як механізму протидії нелегальним транскордонним ринкам. Окремо розглянуто вплив Brexit на стан правоохоронного та судового співробітництва між Великою Британією та ЄС у протидії транскордонній злочинності. Висвітлено виклики цифровізації злочинності, зокрема правові питання дата-орієнтованих транскордонних розслідувань та використання даних із зашифрованих комунікаційних платформ. Досліджено нову тенденцію трансформації злочинних угруповань у геополітичних акторів. Сформульовано авторські висновки щодо перспектив удосконалення правових механізмів протидії транскордонній злочинності.

Ключові слова: транскордонна злочинність, євроінтеграція, організована злочинність, Європол, електронні докази, правоохоронне співробітництво, геополітичні актори.

Makhlay V.O., Cross-border crime: current challenges of European integration processes.

The dynamic development of the global economy, the rapid digitalization of social relations and the deepening of integration processes on the European continent create qualitatively new conditions for the functioning of both legal systems and law enforcement institutions. The flip side of these transformations is the intensification of cross-border crime - a phenomenon that organically adapts to open borders, uses differences between national legal orders and fills niches where mechanisms of international law enforcement cooperation remain imperfect. Today, cross-border crime has become one of the systemic challenges to the security of the European integration space, which, by its scale and nature, cannot be overcome by the efforts of individual states.

The article examines the current challenges of cross-border crime in the context of contemporary European integration processes. It is established that cross-border crime is a complex socio-legal

phenomenon combining features of organised criminal activity, characterised by a high level of mobility, concealment, the ability to integrate into legitimate economic structures, and active use of modern technologies, all of which significantly complicate its identification and counteraction. The EU legal mechanisms for combating cross-border crime are characterised: Regulation (EU) 2022/991, which expanded Europol's powers; the new regulation on cross-border access to electronic evidence (Regulation (EU) 2023/1543); and the EU Roadmap to Fight Drug Trafficking and Organised Crime (COM(2023) 641 final). Statistical data on the scale of transnational organised crime in the EU and Germany are analysed. The problem of transgovernmental law enforcement networks as a mechanism for countering illicit cross-border markets is examined. The impact of Brexit on the state of law enforcement and judicial cooperation between the United Kingdom and the EU is separately considered. The challenges of the digitalisation of crime are highlighted, in particular the legal issues of data-driven cross-border investigations and the use of data from encrypted communication platforms. A new trend, the transformation of organised crime groups into geopolitical actors, is examined. The author's conclusions are formulated regarding the prospects for improving legal mechanisms for combating cross-border crime in the context of deepening European integration, including the need for a shift from reactive to proactive models, strengthening the role of supranational institutions, and developing unified standards for digital evidence.

Key words: cross-border crime, European integration, organised crime, Europol, electronic evidence, law enforcement cooperation, geopolitical actors.

Постановка проблеми. Глобалізація економічних і соціальних процесів, розвиток цифрових технологій і поглиблення інтеграційних процесів у Європі створили не лише нові можливості для розвитку правових демократичних систем, але й принципово нові виклики для правоохоронної діяльності. Транскордонна злочинність, явище, яке за своєю природою виходить за межі юрисдикції окремих держав і системно використовує асиметрію правових систем, дефіцити правоохоронного співробітництва та технологічні прогалини, перетворилась на один із провідних викликів безпеці сучасного євроінтеграційного простору. Парадоксальність ситуації полягає в тому, що ті самі чинники, що сприяють поглибленню євроінтеграції (свобода руху осіб, капіталу та послуг, відкритість кордонів у Шенгенській зоні, цифровізація економіки), одночасно створюють нові умови для транскордонного поширення злочинних мереж. Правовий вимір протидії транскордонній злочинності в євроінтеграційному контексті є нині одним із найактуальніших напрямів кримінально-правових і порівняльно-правових досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед основних наукових джерел з тематики дослідження нами виокремлено деякі зарубіжні праці. Так, природу транс-урядових правоохоронних мереж як механізму протидії нелегальним транскордонним ринкам досліджували Т. Легран та К. Лойпрехт [1]. Правове регулювання транскордонного доступу до електронних доказів у кримінальних провадженнях ЄС проаналізувала А. Сахулиду [2]. Вплив *Brexit* на стан поліцейського та правоохоронного співробітництва між Великою Британією та ЄС досліджували К. Баллок, А. Гедфілд, П. Кенінгейл та ін. [3]. Дата-орієнтовані розслідування транскордонних злочинів в ЄС, включаючи правові питання використання даних EncroChat та Sky ECC, розглянули Б. де Йонге та Б. де Вріс [4]. Обмін інформацією між правоохоронними органами ЄС у кризових умовах проаналізували М. Віт та Г. Кемені [5]. Сучасні тенденції організованої злочинності в ЄС охарактеризував Е. Нунан [6]. Міжнародно-правові механізми протидії транснаціональній організованій злочинності дослідив А.Е.П. Ойалетор [7]. Статистику та тенденції організованої злочинності у Німеччині відображено у щорічній доповіді ВКА [8]. Дорожня карта ЄС у боротьбі з наркотрафіком та організованою злочинністю закріплена у повідомленні Єврокомісії [9]. Роль злочинних угруповань як геополітичних акторів досліджено у звіті М. Вільямса, Й. де Деус Перейри, Е. Гланца та Дж. Скотланд [10].

Метою статті є правовий аналіз деяких актуальних на сьогодні викликів транскордонної злочинності в контексті євроінтеграційних процесів: правових механізмів ЄС у цій сфері, інституційних інструментів співробітництва, проблем цифровізації злочинності та перспектив удосконалення правового регулювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Транскордонна злочинність не є тотожною поняттям транснаціональної чи міжнародної злочинності, хоча й перетинається з ними. У найбільш загальному розумінні транскордонна злочинність охоплює злочинну діяльність, що за своїм ха-

рактором перетинає державні кордони, використовуючи їх як інструмент ухилення від кримінального переслідування або отримання злочинних прибутків. Вона є структурним елементом глобальної транснаціональної злочинної системи, що інтегрує локальні злочинні схеми у міждержавні кримінальні мережі [7, с. 403].

Серед ключових ознак транскордонної злочинності виокремлюють: мобільність, тобто здатність злочинних угруповань швидко переміщатися між юрисдикціями; конспіративність, як використання зашифрованих комунікацій і підставних осіб; адаптивність – здатність перебудовувати злочинні схеми у відповідь на зміни правоохоронної практики; технологічність, тобто активне використання цифрових платформ, криптовалют та даркнету [4, с. 214; 7, с. 404].

Т. Легран та К. Лойпрехт у своєму дослідженні транс-урядових правоохоронних мереж констатують, що злочинні підприємства, перетинаючи кордони, можуть отримувати колосальні прибутки на нелегальних ринках, при цьому уникаючи виявлення шляхом використання юрисдикційних і ресурсних обмежень правоохоронних органів [1, с. 566]. В цій же самій праці автори зазначають, що глобалізовані злочинні ринки охоплюють наркотики, контрафакт, відмивання грошей, нелегальні товари і торгівлю людьми, а їхня роль в економічних та соціальних процесах є повсюдною [1, с. 567].

Е. Нуан у своїй аналітичній записці EPRS фіксує, що транснаціональні злочинні мережі стають дедалі більш далекосяжними та здатними адаптуватися до різних національних контекстів; близько 70% таких мереж активні у більш ніж трьох країнах, а 65% є багатонаціональними за складом. Там само зазначається, що понад половина організованих злочинців, активних у ЄС, є громадянами третіх країн, що ускладнює застосування традиційних правових механізмів переслідування [6].

Відзначимо, щорічна доповідь ВКА (*Organised Crime: National Situation Report*) про організовану злочинність за 2024 р. підтверджує цю тенденцію: 70,2% розслідувань організованої злочинності мали транснаціональний характер, з домінуванням наркозлочинності (37,7%), а обсяги відмивання коштів через криптоміксери суттєво зросли [8]. Власне, ці дані є промовистим свідченням того, що транскордонна злочинність є не локальним явищем, а системною загрозою, для протидії якій потрібна системна правова відповідь.

Отже, транскордонна злочинність є самостійним правовим феноменом, що вимагає спеціального правового регулювання, відмінного як від регулювання суто внутрішньодержавної злочинності, так і від класичних норм міжнародного кримінального права. При цьому, центральним елементом такого регулювання є нормативне забезпечення транскордонного правоохоронного співробітництва.

Відзначимо, правова система ЄС у сфері протидії транскордонній злочинності є найбільш розвиненою регіональною правовою системою у цій галузі. Вона включає нормативно-правові акти первинного і вторинного права ЄС, інституційні механізми (зокрема, Європол¹, Євроюст², Фронтекс³), оперативні платформи та стратегічні документи.

Регламент (ЄС) 2022/991 суттєво розширив повноваження Європолу, надавши йому нові можливості: вдосконалену співпрацю з приватними сторонами, розширений обмін інформацією з третіми країнами та посилені можливості обробки персональних даних для підтримки кримінальних розслідувань [3, с. 902]. Тим самим ЄС прагне привести правові інструменти у відповідність до технологічних реалій транскордонної злочинності.

Єврокомісія у Дорожній карті ЄС у боротьбі з наркотрафіком та організованою злочинністю констатує, що наркоторгівля, яку організовує організована злочинність, є однією з найсерйозніших загроз безпеці Європи, а ситуація загострюється через безпрецедентне зростання обсягів

¹ Європол (Європейське поліцейське управління, Europol) - це правоохоронне агентство Європейського Союзу, розташоване в Гаазі (Нідерланди). Головна мета агенції - координація роботи національних поліцейських служб у боротьбі з транскордонною організованою злочинністю, тероризмом та кіберзлочинністю.

² Євроюст (Eurojust) - це Агентство Європейського Союзу з питань співпраці у сфері кримінального правосуддя, яке координує розслідування та судові процеси між державами-членами та країнами-партнерами для боротьби з тяжкою транскордонною злочинністю.

³ Фронтекс (Frontex) - це Європейське агентство прикордонної та берегової охорони, відповідальне за безпеку зовнішніх кордонів Європейського Союзу та Шенгенської зони. Агентство координує контроль за пересеченням кордонів, допомагає боротися з транскордонною переступністю та надає підтримку країнам-членам в управлінні міграційними потоками.

незаконних наркотиків, зокрема кокаїну з Південної Америки. Там само визначено пріоритетні напрями протидії: знищення злочинних мереж, конфіскація їхніх доходів, укріплення зовнішніх кордонів ЄС та міжнародне співробітництво [9].

М. Вільямс, Й. де Деус Перейра, Е. Гланц та Дж. Скотланд ідентифікують важливу нову тенденцію: злочинні угруповання перетворюються на повноцінних геополітичних акторів – вони впливають на державну політику через корупцію, дестабілізують слабкі держави та використовуються як інструменти гібридного впливу. Там само дослідники встановлюють, що міжнародне право не здатне адекватно визначити або відобразити цю трансформацію злочинних угруповань і досі спирається на застарілі концепції злочинних ієрархій, які обмежують організовану злочинність транснаціональним, а не міжнародним правовим виміром. У тому ж дослідженні наводяться рекомендації щодо зміцнення підзвітності злочинних угруповань через реформування міжнародно-правових рамок [10].

М. Віт та Г. Кемені, аналізуючи обмін інформацією між правоохоронними органами ЄС, фіксують, що транскордонне правоохоронне співробітництво є ключовим інструментом виявлення злочинної діяльності, тоді як залежність від суто національних відповідей ускладнює боротьбу з глобалізованими загрозами безпеці. Там само автори встановлюють, що організовані злочинні мережі у кризові і перехідні періоди значно професіоналізують свою діяльність, використовуючи передові технології [5].

Власне, саме тому, на нашу думку, ключовою проблемою правових механізмів ЄС залишається їх фрагментарність: попри розвинену систему інститутів і стратегій, нормативна база протидії транскордонній злочинності залишається недостатньо уніфікованою, а різниця між правовими системами держав-членів продовжує ускладнювати оперативне транскордонне розслідування. Заповнення цих прогалин є одним із пріоритетів поточного циклу розвитку права ЄС у сфері безпеки.

Відзначимо, цифровізація злочинності є одним із найбільш гострих викликів для сучасного транскордонного правоохоронного співробітництва. Транскордонні злочинні мережі дедалі активніше використовують зашифровані комунікаційні платформи, криптовалюти та інфраструктуру даркнету, що фундаментально змінює характер криміналістичних досліджень і породжує принципово нові правові питання.

Б. де Йонге та Б. де Вріс, досліджуючи дата-орієнтовані розслідування транскордонних злочинів у Нідерландах, фіксують прецедент, який уже кардинально вплинув на практику транскордонних кримінальних розслідувань: операції проти платформ *EncroChat* та *Sky ECC*, результати яких сформували масив доказів у сотнях кримінальних справ у різних державах-членах ЄС [4, с. 215]. Там само зазначається, що нідерландська влада передала масштабний пакет національних судових ордерів та офіційних звітів іноземним органам, однак стандарти перехоплення, обробки даних, ведення документації та прозорості можуть різнитися у країні-отримувачі [4, с. 217]. У тому ж дослідженні звертається увага на те, що принцип «ненавмисного запиту» залишається дискусійним у різних державах-членах, а його тлумачення є предметом судових спорів, включаючи справу *ECJ C-670/22 EncroChat* від 30 квітня 2024 р. [4, с. 218].

А. Сахулиду, аналізуючи новий регламент ЄС 2023/1543 про транскордонний доступ до електронних доказів, констатує, що зберігання доказів за межами розслідуваної юрисдикції спонукало правоохоронні органи до активного пошуку шляхів добровільної співпраці з приватними постачальниками послуг в обхід традиційних механізмів взаємної правової допомоги, і саме цю неформальну практику ЄС-законодавець нині формалізував через Регламент 2023/1543 [2, с. 258]. Там само дослідниця встановлює серйозні дефіцити верховенства права у Регламенті, зокрема щодо відсутності достатньої гармонізації національних законодавств про електронні докази та нечіткості визначення відповідних понять [2, с. 265]. У тому ж дослідженні виявляється, що новий регламент закріплює парадигмальний зсув: прямий доступ до даних у постачальників послуг замість традиційного шляху через судові органи [2, с. 260].

Ми вважаємо, що правовий режим електронних доказів у транскордонних кримінальних розслідуваннях є одним із найбільш пріоритетних завдань гармонізації права ЄС у сфері кримінальної юстиції, і прийняття Регламенту 2023/1543, попри його недоліки, є важливим кроком у правильному напрямі.

Вихід Великої Британії з Європейського Союзу (*Brexit*) став одним із найбільш серйозних тестів для стійкості системи транскордонного правоохоронного співробітництва в Європі. Фор-

мальні структури і механізми взаємодії, що розвивались упродовж кількох десятиліть, зазнали суттєвої трансформації, і питання про те, якою мірою неформальна взаємодія здатна компенсувати втрату формальних інструментів, залишається дискусійним.

К. Баллок, А. Гедфілд, П. Кенінгейл та ін., проводячи інтерв'ю зі старшими стейкхолдерами з правоохоронних органів Великої Британії та ЄС у 2021–2023 рр., встановили, що формальне та неформальне співробітництво між правоохоронними органами Європи поглиблювалось упродовж кількох десятиліть завдяки таким інструментам, як Шенгенська зона, Європол і Євроюст, і що *Brexit* породив суттєві побоювання щодо фрагментації цих структур і процесів зі значними наслідками для безпеки [3, с. 902]. Там само автори виявляють, що у практиці перших постбрекзитових років виникли конкретні бюрократичні перешкоди в інформаційному обміні між Великою Британією, Нідерландами і Бельгією, зокрема вимога про окремий міжнародний ордер на запит у разі збігу в базі Prüm [3, с. 908]. У тому ж дослідженні підкреслюється, що ТСА надає лише часткову компенсацію втрачених інструментів і не відновлює повного рівня попередньої взаємодії [3, с. 910].

Ключовою правовою проблемою постбрекзитового співробітництва є питання доступу Великої Британії до баз даних і інформаційних систем ЄС. Угода про торгівлю та співробітництво між ЄС і Великою Британією встановила новий правовий режим, однак він суттєво поступається попередньому з точки зору оперативності та повноти інформаційного обміну [3, с. 911].

На нашу думку, *brexit*-ситуація є повчальним прикладом системних ризиків, що виникають при фрагментації правоохоронного простору навіть між близькими за рівнем розвитку правовими системами. Вона переконливо свідчить, що ефективна протидія транскордонній злочинності потребує не просто двосторонніх угод, а інтегрованої правової архітектури з надійними механізмами обміну інформацією та спільного розслідування.

Однією з ключових концептуальних відповідей на виклики транскордонної злочинності є модель транс-урядових правоохоронних мереж – горизонтальних механізмів координації між правоохоронними органами різних держав, що виходять за межі традиційного міжурядового співробітництва і наближаються до моделі мережевого управління.

Т. Легран та К. Лойпрехт, досліджуючи природу транс-урядових правоохоронних мереж, встановлюють, що в умовах глобалізації такі мережі швидко перетворюються на важливі механізми протидії нелегальним транснаціональним ринкам [1, с. 565]. Там само дослідники виявляють, що такі мережі схожі на традиційні транс-урядові мережі з точки зору міжнародної публічної економіки, але водночас суттєво відрізняються від них за структурою та характером взаємодії учасників, що вимагає окремих концептуальних рамок для їх аналізу [1, с. 570]. У тому ж дослідженні наводяться результати порівняльного аналізу транскордонної мережі правоохоронних органів США та Канади як прикладної моделі [1, с. 575].

М. Вільямс та ін. аналізують нову тривожну тенденцію: злочинні угруповання дедалі частіше виконують функції, традиційно притаманні державним і геополітичним акторам [10]. Дослідники встановлюють, що чинні правові рамки не містять адекватного інструментарію для переслідування злочинних угруповань, що функціонують на рівні, порівнянному зі злочинами проти людяності [10]. А. Е. П. Ойалетор підтверджує цей висновок: наявні правові рамки для боротьби з транснаціональними злочинами є достатніми за змістом, однак проблема полягає в їх правозастосуванні та відсутності суворого співробітництва між державами [7, с. 415].

Є. Нунан фіксує, що у 2019 р. злочинні доходи на основних кримінальних ринках ЄС склали 139 млрд євро, або 1% ВВП ЄС, а 80% видів діяльності організованих злочинних угруповань пов'язані з наркотрафіком, організованими майновими злочинами, різними видами шахрайства та злочинами з використанням людей як товару. Там само зазначається, що понад 60% угруповань використовують насильство як частину свого *modus operandi*, що суттєво підвищує соціальну небезпечність транскордонної злочинності [6].

Ми вважаємо, що євроінтеграційний підхід до протидії транскордонній злочинності демонструє правильний вектор розвитку: перехід від реактивного до проактивного співробітництва, від двосторонніх до мультилатеральних правоохоронних мереж, від суто кримінально-правових до комплексних безпекових відповідей. Для держав-кандидатів на вступ до ЄС адаптація до цих стандартів є одночасно і вимогою євроінтеграції, і інструментом реальної протидії транскордонній злочинності.

За результатами проведеного дослідження вважаємо за можливе сформулювати наступні висновки:

1) транскордонна злочинність є самостійним правовим феноменом, що якісно відрізняється від суто внутрішньодержавної та класичної міжнародної злочинності. Статистика ВКА (70,2% розслідувань мають транснаціональний характер) та дані EPRS (70% злочинних мереж ЄС активні більш ніж у трьох країнах) переконливо засвідчують системний масштаб цього явища. Євроінтеграційні процеси за своєю природою амбівалентні щодо транскордонної злочинності: свобода руху осіб, капіталу і послуг одночасно є передумовою розвитку і чинником, що полегшує транскордонне поширення злочинних мереж;

2) правова система ЄС у сфері протидії транскордонній злочинності є найбільш розвинутою регіональною правовою системою у цій галузі, однак зберігає суттєву фрагментарність. Дорожня карта COM(2023) 641 final (Communication from the commission to the European Parliament and the Council on the EU roadmap to fight drug trafficking and organised crime), Регламент 2022/991 щодо Європолу та новий Регламент 2023/1543 про електронні докази є важливими кроками вперед, однак різниця між правовими системами держав-членів, різні стандарти допустимості доказів і нерівномірний рівень ресурсного забезпечення правоохоронних органів залишаються системними проблемами;

3) цифровізація злочинності є найбільш динамічним і правово недостатньо врегульованим викликом для транскордонного правоохоронного співробітництва. Так, зокрема, справи EncroChat і Sky ECC, наочно показали, що традиційні правові механізми взаємної правової допомоги не відповідають темпу цифрових злочинних операцій. Розроблення єдиних стандартів допустимості цифрових доказів у транскордонних кримінальних провадженнях є одним із найбільш пріоритетних завдань гармонізації права ЄС.

4) Brexit є повчальним прецедентом системних ризиків, що виникають при дезінтеграції правоохоронного простору навіть між близькими за рівнем розвитку правовими системами. Ефективна протидія транскордонній злочинності вимагає не двосторонніх угод, а інтегрованої правової архітектури з розвиненими механізмами інформаційного обміну, спільного розслідування та операційної координації.

5) трансформація організованих злочинних угруповань у геополітичних акторів, виявлена є новою якісною загрозою, що вимагає виходу за межі суто кримінально-правових відповідей. Водночас, основна проблема полягає не у відсутності правових рамок, а у їх правозастосуванні та рівні міжнародного співробітництва. Проактивна модель правоохоронної діяльності, основана на транс-урядових мережах співробітництва та інтелектуальній аналітиці загроз, є перспективним напрямом розвитку правового механізму протидії транскордонній злочинності в євроінтеграційному просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Legrand T., Leuprecht C. Securing cross-border collaboration: transgovernmental enforcement networks, organized crime and illicit international political economy. *Policy and Society*. 2021. Vol. 40. Issue 4. P. 565–586. DOI: <https://doi.org/10.1080/14494035.2021.1975216>. URL: <https://academic.oup.com/policyandsociety/article/40/4/565/6509337>.
2. Sachoulidou A. Cross-border access to electronic evidence in criminal matters: The new EU legislation and the consolidation of a paradigm shift in the area of ‘judicial’ cooperation. *New Journal of European Criminal Law*. 2024. Vol. 15. No. 3. P. 256–274. DOI: <https://doi.org/10.1177/20322844241258649>. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/20322844241258649>.
3. Bullock K., Hadfield A., Keningale P. et al. United Kingdom–European Union policing and law enforcement cooperation in the post-Brexit era. *Policing and Society*. 2025. P. 901–914. DOI: <https://doi.org/10.1080/10439463.2024.2442714>. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10439463.2024.2442714>.
4. De Jonge B., De Vries B. Data-Driven Investigations in a Cross-Border Setting: Experiences from the Netherlands. *eu crim — The European Criminal Law Associations’ Forum*. 2024. No. 3. P. 214–221. DOI: <https://doi.org/10.30709/eu crim-2024-020>. URL: <https://eu crim.eu/articles/data-driven-investigations-in-a-cross-border-setting>.
5. Vít M., Kemény G. Information exchange of law enforcement agencies within the EU in context of COVID-19 outbreak. *Social Sciences & Humanities Open*. 2023. Vol. 7. No. 1. Art. 100371. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2022.100371>. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9691449>.

6. Noonan E. Organised Crime in Europe: Emerging Trends and Policy Challenges. Brussels: European Parliamentary Research Service (EPRS), 2022. PE 729.338. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729338/EPRS_ATA\(2022\)729338_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/729338/EPRS_ATA(2022)729338_EN.pdf).
7. Oyaletor A.E.P. Combating Transnational Organized Crimes Through Cross-Border Cooperative Legal Framework Amid Rising Spate of Terrorism, Human Trafficking and Drug Trafficking. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*. 2025. Vol. 9. No. 6. P. 401–418. DOI: <https://dx.doi.org/10.47772/IJRIS.2025.90600034>. URL: <https://rsisinternational.org/journals/ijriss/articles/combating-transnational-organized-crimes-through-cross-border-cooperative-legal-framework-amid-rising-spate-of-terrorism-human-trafficking-and-drug-trafficking>.
8. Bundeskriminalamt. Organised Crime: National Situation Report 2024. Wiesbaden: BKA, 2025. URL: <https://www.bka.de/SharedDocs/Downloads/EN/Publications/AnnualReportsAndSituationAssessments/OrganisedCrime/organisedCrimeSituationReport2024.pdf>.
9. European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the EU Roadmap to Fight Drug Trafficking and Organised Crime (COM(2023) 641 final). Brussels : European Commission, 2023. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023DC0641>.
10. Williams M., De Deus Pereira J., Glantz E., Scotland J. Addressing the Nature and Impact of Organised Crime on the International Scene: Understanding and Legislating for the Role of Organised Crime Groups as Geopolitical Actors. Brussels : European Parliament, Directorate-General for External Policies, 2026. PE 783.608. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2026/783608/EXAS_STU\(2026\)783608_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2026/783608/EXAS_STU(2026)783608_EN.pdf).
11. Bielov D.M., Hromovchuk M.V., Bilak O.P. Mizhmunitsypalne spivrobitnytstvo v strukturi transkordonykh vidnosyn. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Pravo*. 2022. Vyp. 72(4). S. 226–231. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/267802>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 10.03.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 23.04.2026
Дата публікації: 10.05.2026

© Махлай В.О., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0